Rivierengebied Klimaatbestendig
Samen aan de slag!

Regionale Adaptatie Strategie
Regionale Samenwerkingsagenda

Gemeenteraad Lingewaard
Inforonde 27 mei 2021

Programma

1. Inleiding
2. De regionale samenwerking
3. Regionale Adaptatie Strategie
4. Regionale Samenwerkingsagenda
5. Consequenties RAS gemeente Lingewaard
6. Vooruitblik LAS en Uitvoeringsagenda
7. Vragen

2. De regionale samenwerking

Klimaat Actief Rivierenland (SNR)

2018
- Start Klimaatactief Rivierenland (KAR-regio)

2019
- Regionale stresstest
- Consultatieronde
- 1e ronde risicodialogen

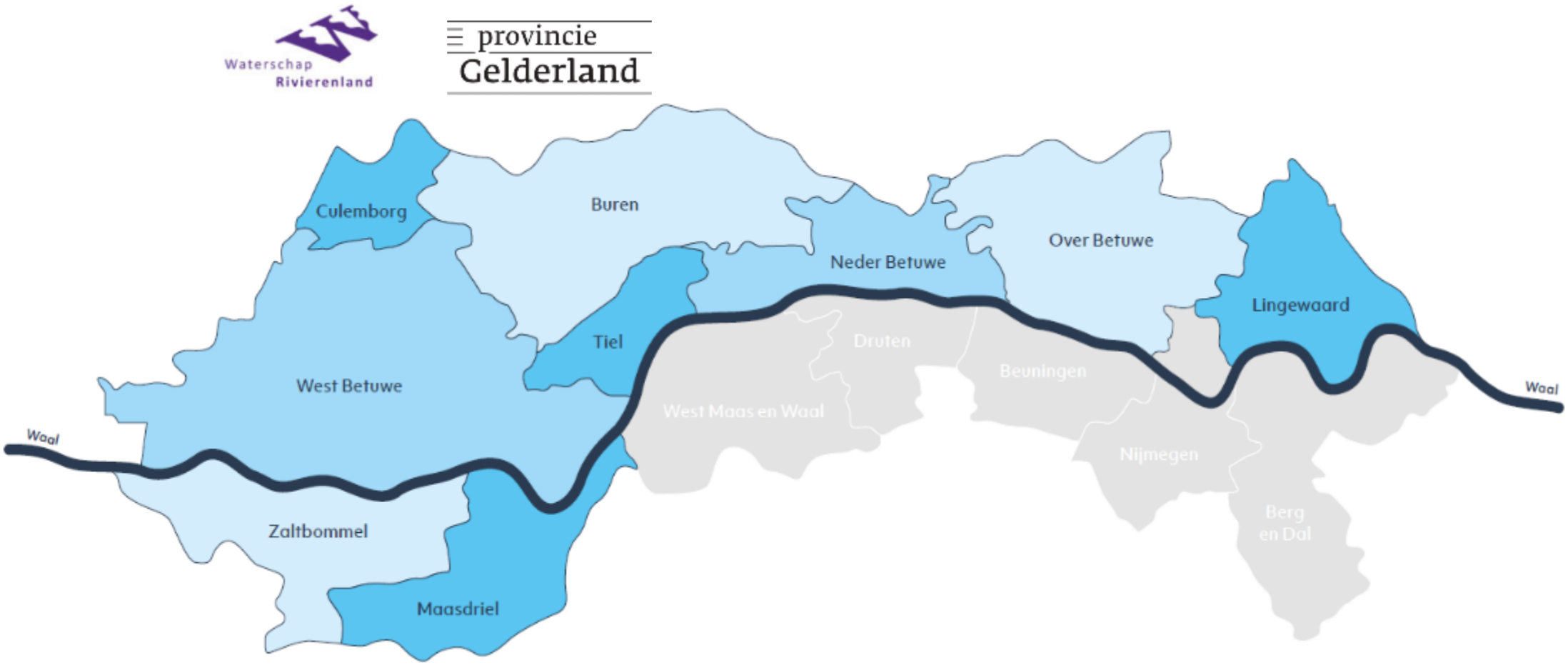
2020
- 2e ronde risicodialogen
- Eindconcept RAS

2021
- Samenwerkingsagenda

Werkregio klimaatactief Rivierenland (KAR)

Werkregio klimaatactief Rivierenland (KAR)

3. Regionale Adaptatie Strategie

Regionale klimaat Adaptatie Strategie

Kwetsbaarheden in Rivierenland

Strategische lijnen

Regionale ambities

Van RAS naar Samenwerkingsagenda

Opgaven en acties

Het klimaat verandert en dat heeft gevolgen

Langere periodes van droogte

Neerslag blijft gelijk, maar meer extremen (piekbuien)

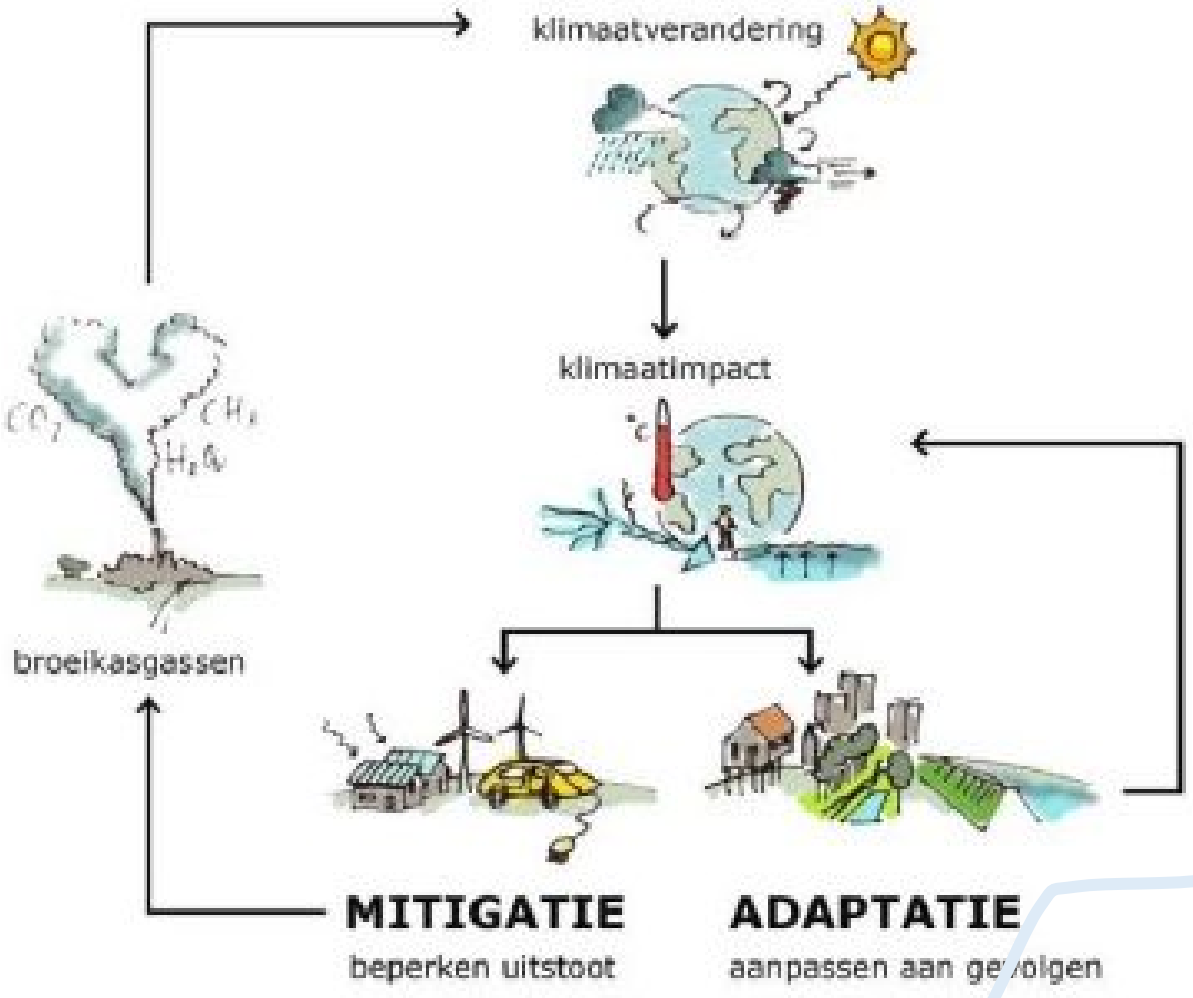
Er zijn meer en langdurigere hittegolven

De kans op overstroming neemt toe

Klimaat krijgt meer grip op onze gesteldheid/gezondheid/ economie

Biodiversiteit gaat achteruit

Klimaatakkoord Parijs = 2 opgaven

MITIGATIE = Regionale Energie Strategie (RES)

Maatregelen ter beperking van de uitstoot van broeikasgassen en vermindering van het aantal fluorverbindingen, om klimaatverandering te remmen en/of te stoppen.

ADAPTATIE = Regionale Adaptatie Strategie (RAS)

De samenleving aanpassen aan het actuele of verwachte klimaat en de effecten daarvan, om de overlast, hinder of schade die gepaard kan gaan met klimaatverandering te beperken en de kansen die de klimaatverandering biedt te benutten.

DEZE INFORMATIESESSIE = ADAPTATIE

Kwetsbaarheden in Rivierenland

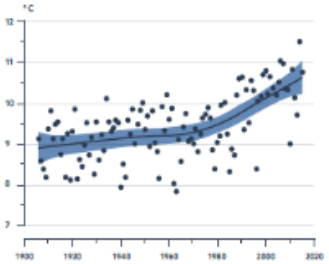
A. Wateroverlast

B. Droogte

C. Hitte

D. Overstromingen

Legenda

- waterinlaten
- waterzuivering
- drinkwatervoorziening
- overstromingsrisicogebied

te warm

- heat island effect (hittestress)
- windcorridor
- gevoelig voor blauwalg

te droog

- waterbehoeftige teelten
- bosbrandgevaar
- bodemerosie
- verdroging (natte) natuur

te nat

- kwelgevoelige gebieden
- (..qen)wateroverl..ast dorpen
- locatie..inunda..e (buien bove.. .., 1:100)

ondergrond

- hoge stuwwal
- uitspoelwaaier/ dalen
- terrassenvlakte
- rivierduinen
- oeverwal
- komgebied
- overgangsgebied
- ..iterwaarden

Strategische lijnen RAS Rivierenland

Vergroten van bewustwording en kennis

Een andere manier van denken en samenwerken

We pakken eerst de meest urgente opgaven aan

We verbinden verschillende schaalniveaus

Regionale ambities RAS Rivierenland

Leefbare kernen

Vitale en toekomstbestendige land- en tuinbouw

Duurzame logistiek en bedrijvigheid

Robuust en aantrekkelijk Rivierenlandschap

Opgaven en acties

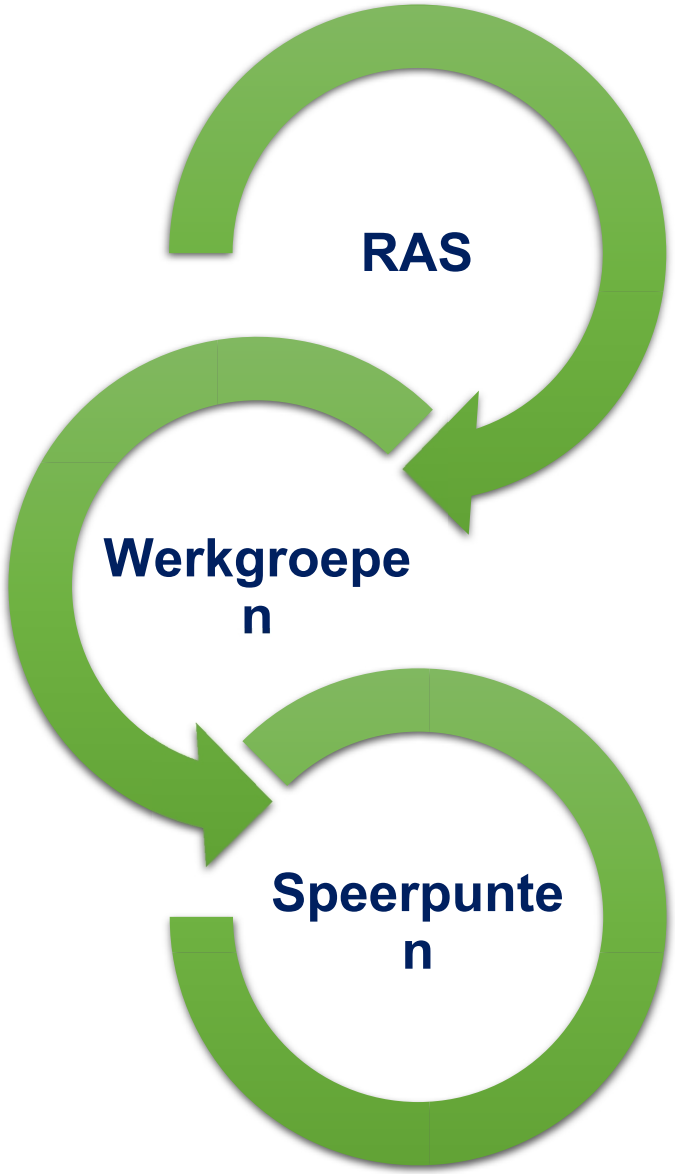
Regionale aanpak: onze opgaven en acties

Opgave 1

Doel: Klimaatbestendigheid is een leidend principe in beleid en besluitvorming – op deze manier maken we bewuste keuzes voor een goed woon-, werk- en leefklimaat

Subdoel	Hoe	Wat hebben we daarvoor (nog) nodig?	Wie	Wanneer (prioriteit)
We zijn ons op ambtelijk, management en bestuurlijk niveau bewust van de urgentie om klimaatadaptatie te verankeren in beleid en handelen (gemeente, provincie, waterschap, uitvoerende organisaties)	• Bewustwordingscampagne uitrollen, waarbij onder meer de RAS en kennis-bijeenkomsten gebruikt worden • Interne communicatiestrategie uitwerken voor overheden en andere stakeholders • Opnemen in beleid	• Breng de risico's en calamiteiten beeldend inzichtelijk • Goede praktijkvoorbeelden uitdragen (zoals pilot Waterplein)	• Regionale werkgroep communicatie (is reeds actief) • Lokaal binnen gemeente (bestuurlijk, management en ambtelijk)	• Korte termijn (2020 – 2021)
We spreken als overheden de bestuurlijke ambitie uit om klimaatadaptatie op te pakken	• Regionale bestuurlijke bijeenkomst organiseren • Klimaatadaptatie is als speerpunt van beleid opgenomen in coalitieakkoorden van gemeenten en deze maken hiervoor in de begroting ook middelen vrij	• Bestuurders en raadsleden de stresstesten buiten laten ervaren • Bewoners en bedrijven vertellen aan bestuurders/raadsleden over hun ervaringen • Niet alleen ambities uitspreken in coalitieakkoorden, maar ook menskracht en middelen daaraan koppelen	• Werkgroep Klimaat Actief Rivierenland (KAR)/stuurgroep Samenwerkende Netwerken Regio Rivierenland (SNR) • Lokaal binnen gemeente (colleges en raden)	• Korte termijn (2020)

				Wanneer (prioriteit)
				• Middellange termijn (2025)
• Klimaatadaptieve gewassen, teelten en teeltsystemen • Ruimte in regelgeving om te experimenteren • Functies op de juiste plek	ontwikkelen	middelen • Voorbeelden uitdragen (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland)		• Middellange/ lange termijn (2025 – 2030)

Van RAS naar samenwerkingsagenda

RAS: opgaven & acties

Regionale aanpak:
onze opgaven en acties

Opgave 1

Doel: Klimaatbestendigheid is een leidend principe in beleid en besluitvorming – op deze manier maken we bewuste keuzes voor een goed woon-, werk- en leefklimaat

Subdoel	Hoe	Wat hebben we daarvoor (nog) nodig?	Wie	Wanneer (prioriteit)
We zijn ons op ambtelijk, management en bestuurlijk niveau bewust van de urgentie om klimaatadaptatie te verzekeren in beleid en handelen (gemeente, provincie, waterschap, uitvoerende organisaties)	• Bewustwordingscampagne uitrollen, waarbij onder meer de RAS en kennis-bijeenkomsten gebruikt worden • Interne communicatiestrategie uitwerken voor overheden en andere stakeholders • Opnemen in beleid	• Breng de risico's en calamiteiten beeldend inzichtelijk • Goede praktijkvoorbeelden uitdragen (zoals pilot Waterplein)	• Regionale werkgroep communicatie (is reeds actief) • Lokaal binnen gemeente (bestuurlijk, management en ambtelijk)	• Korte termijn (2020 - 2021)
We spreken als overheden de bestuurlijke ambitie uit om klimaatadaptatie op te pakken	• Regionale bestuurlijke bijeenkomst organiseren • Klimaatadaptatie is als speerpunt van beleid opgenomen in coalitieakkoorden van gemeenten en deze maken hiervoor in de begroting ook middelen vrij	• Bestuurders en raadsleden de stresstesten buiten laten ervaren • Bewoners en bedrijven vertellen aan bestuurders/raadsleden over hun ervaringen • Niet alleen ambities uitspreken in coalitieakkoorden, maar ook menskracht en middelen daaraan koppelen	• Werkgroep Klimaat Actief Rivierenland (KAR)/stuurgroep Samenwerkende Netwerken Regio Rivierenland (SNR) • Lokaal binnen gemeente (collegres en raden)	• Korte termijn (2020)

Werkgroepen: ambities > uitvoering

1. Leefbare kernen
2. Landelijk gebied
3. RO & Omgevingsvisie
4. Vitaal & kwetsbaar
5. Communicatie

Samenwerkingsagenda

- ✓ Concretiseren activiteiten
- ✓ Prioriteiten stellen
- ✓ Organiseren

Speerpunten samenwerkingsagenda

- Urgente opgaven
- Laaghangend fruit
- Capaciteit en financiële mogelijkheden

4. Regionale Samenwerkingsagenda

Samenwerkingsagenda

De volgende stap: samen aan de slag

Negen regionale speerpunten

Financiering en monitoring

Factsheets

De volgende stap: samen aan de slag!

- Overheden zorgen voor agendering en afstemming
- In samenwerking met de stakeholders
- In relatie met andere programma’s en projecten
- We verbinden regionaal en lokaal
- Een proces van leren, bijstellen en versnellen

Speerpunten (deel 1)

Regionale speerpunten

1	We hebben klimaatadaptatie als een integraal onderdeel opgenomen in onze omgevingsvisies en omgevingsplannen.
2	**We beschikken over hitteplannen en -protocollen die we actief uitdragen naar inwoners, zorginstellingen, bedrijven, organisatoren evenementen.**
3	We willen klimaatadaptief handelen stimuleren bij inwoners en bedrijven in de regio (participatie).
4	We hebben groennormen en ontwerpprincipes geformuleerd voor het klimaatadaptief ontwikkelen van bebouwd en onbebouwd gebied.
5	We nemen klimaatadaptatie-doelen standaard mee in de prestatieafspraken met de woningcorporaties en contracten met ontwikkelaars.

Speerpunten (deel 2)

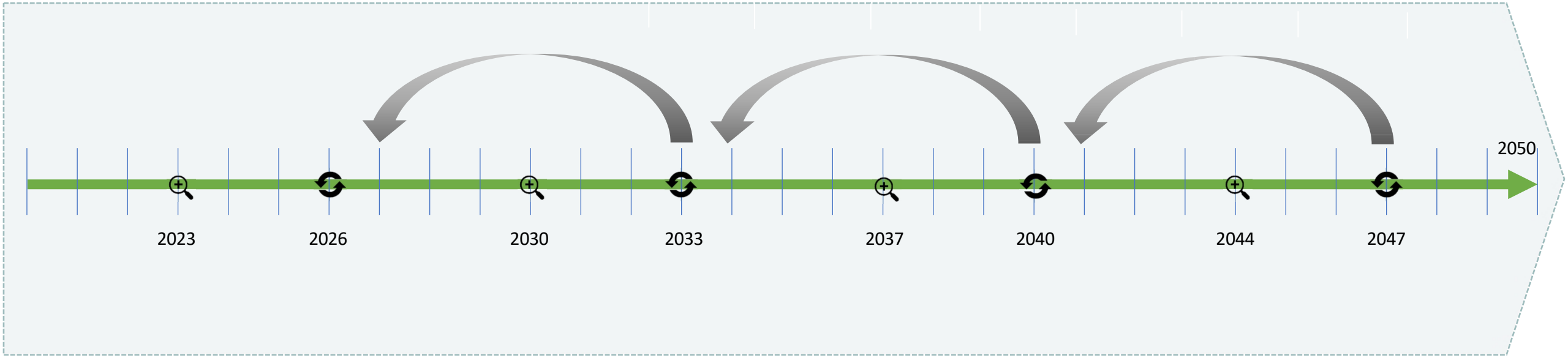
Regionale speerpunten

6	We stellen perspectieven en actiepunten op voor de klimaatbestendige inrichting van de land- en tuinbouw voor de langere termijn.
7	We stellen perspectieven op voor de klimaatbestendige inrichting van de natuur voor de langere termijn.
8	We hebben de klimaatkwetsbaarheden van de vitale en kwetsbare functies in onze regio in beeld en geanalyseerd.
9	We hebben stakeholders actief betrokken in onze ambitie en strategie om alle relevante vitale, kwetsbare functies voldoende te beschermen.

Financiering en monitoring

- Gezamenlijk maximum jaarbudget van € 165.000,- voor de jaren 2021, 2022 en 2023.
- Jaarlijks gedetailleerde begroting en jaarrekening.
- Impulsregeling Klimaatadaptatie. Voor de werkregio Klimaatactief Rivierenland is € 4.247.000 aan Impulsgelden beschikbaar voor de periode tot en met 2027.
- (Regiodeal Fruitdelta)

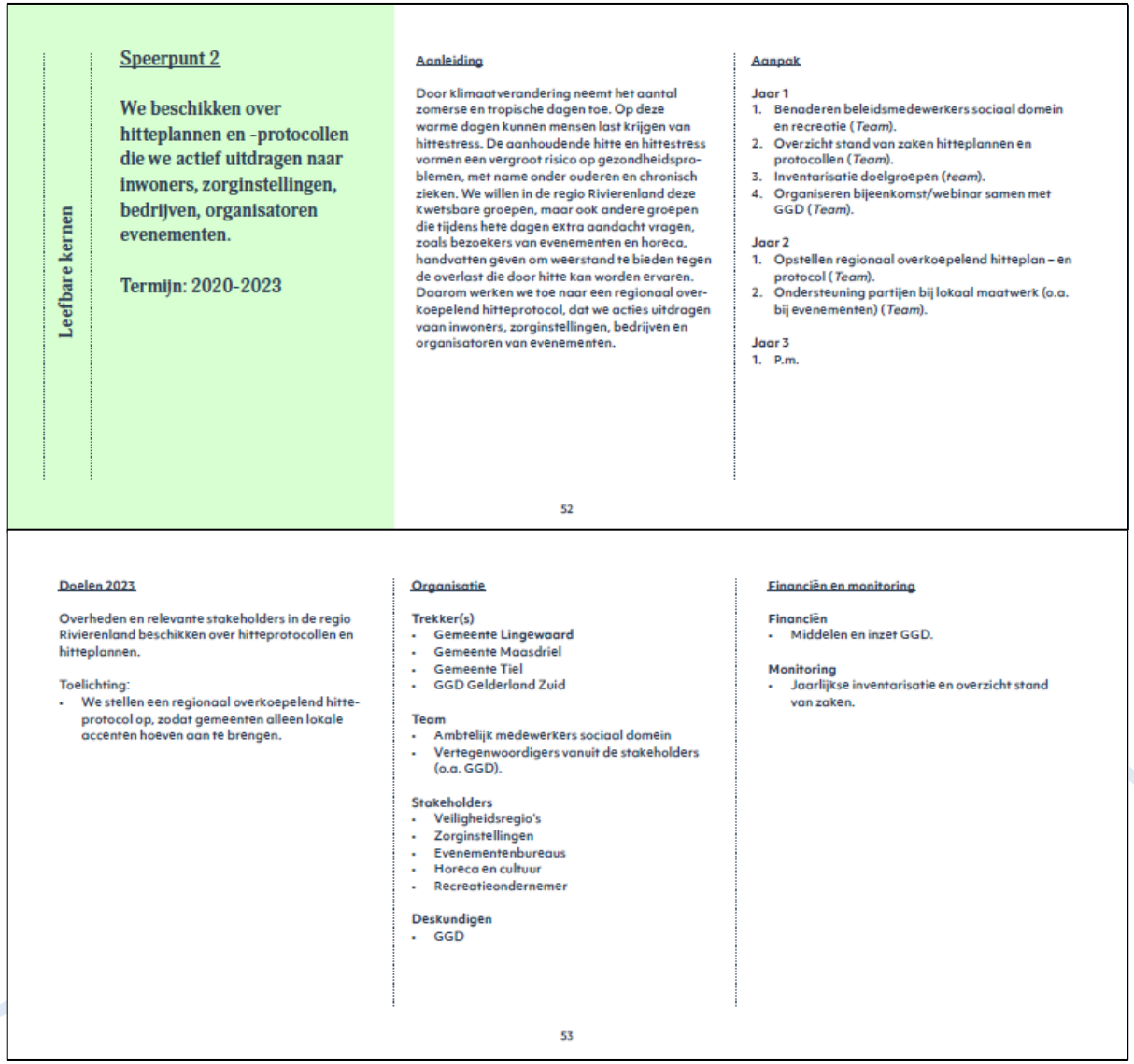
Financiering en monitoring

Legenda

- Jaarlijkse voortgangsrapportage
- Verdieping samenwerkingsagenda o.b.v. eerste ervaringen
- Nieuwe cyclus weten (stresstest), willen (strategie) & werken (uitvoering)
- Terugkijken & leren van eerdere ervaringen

Voorbeeld factsheet

Leefbare kernen

Speerpunt 2

We beschikken over hitteplannen en -protocollen die we actief uitdragen naar inwoners, zorginstellingen, bedrijven, organisatoren evenementen.

Termijn: 2020-2023

Aanleiding

Door klimaatverandering neemt het aantal zomerse en tropische dagen toe. Op deze warme dagen kunnen mensen last krijgen van hittestress. De aanhoudende hitte en hittestress vormen een vergroot risico op gezondheidsproblemen, met name onder ouderen en chronisch zieken. We willen in de regio Rivierenland deze kwetsbare groepen, maar ook andere groepen die tijdens hete dagen extra aandacht vragen, zoals bezoekers van evenementen en horeca, handvatten geven om weerstand te bieden tegen de overlast die door hitte kan worden ervaren. Daarom werken we toe naar een regionaal overkoepelend hitteprotocol, dat we acties uitdragen vaan inwoners, zorginstellingen, bedrijven en organisatoren van evenementen.

Aanpak

Jaar 1
1. Benaderen beleidsmedewerkers sociaal domein en recreatie (*Team*).
2. Overzicht stand van zaken hitteplannen en protocollen (*Team*).
3. Inventarisatie doelgroepen (*team*).
4. Organiseren bijeenkomst/webinar samen met GGD (*Team*).

Jaar 2
1. Opstellen regionaal overkoepelend hitteplan – en protocol (*Team*).
2. Ondersteuning partijen bij lokaal maatwerk (o.a. bij evenementen) (*Team*).

Jaar 3
1. P.m.

52

Doelen 2023

Overheden en relevante stakeholders in de regio Rivierenland beschikken over hitteprotocollen en hitteplannen.

Toelichting:
- We stellen een regionaal overkoepelend hitteprotocol op, zodat gemeenten alleen lokale accenten hoeven aan te brengen.

Organisatie

Trekker(s)
- Gemeente Lingewaard
- Gemeente Maasdriel
- Gemeente Tiel
- GGD Gelderland Zuid

Team
- Ambtelijk medewerkers sociaal domein
- Vertegenwoordigers vanuit de stakeholders (o.a. GGD).

Stakeholders
- Veiligheidsregio's
- Zorginstellingen
- Evenementenbureaus
- Horeca en cultuur
- Recreatieondernemer

Deskundigen
- GGD

Financiën en monitoring

Financiën
- Middelen en inzet GGD.

Monitoring
- Jaarlijkse inventarisatie en overzicht stand van zaken.

53

Goede voorbeelden

In de gemeente Buren wordt gewerkt aan een integrale omgevingsvisie

GGD Gelderland-Zuid en gemeenten stellen lokaal hitteplan op.

Goede voorbeelden

Schoolplein Lek en Linge ondergaat klimaatadaptieve metamorfose

Diverse gemeenten gaan de strijd aan in het NK Tegelwippen.

Goede voorbeelden

KleurrijkWonen werkt aan een plan om hitteoverlast te beperken

Steen eruit, groen erin! Met meer groen in de gemeente Lingewaard kunnen we het veranderende klimaat beter aan.

Goede voorbeelden

Met het project Bomen voor Beesten verschaft Stichting Landschapsbeheer Gelderland vee tijdens perioden van hitte beschutting en verkoeling.

Klimaatbestendige provinciale wegen is één van de vijf thema's van het Actieplan Klimaatadaptatie van de provincie Gelderland."

En.. Nog meer betrokkenheid in de regio

5. Consequenties gemeente Lingewaard

Benodigde middelen RAS/Samenwerkingsagenda

	2021		2022		2023	
	Kosten excl. Btw	Uren ambtelijk	Kosten excl. Btw	Uren ambtelijk	Kosten excl. Btw	Uren ambtelijk
Regionaal samenwerkingsverband SNR/KAR: uitvoering samenwerkingsagenda, overleg netwerk KAR, afstemming en besluitvorming lokaal.	€ 15.000	270	€ 15.000	270	€ 15.000	270

- € 15.000 per jaar t/m 2023
- Huidige jaar 2021 dekking vanuit GRP

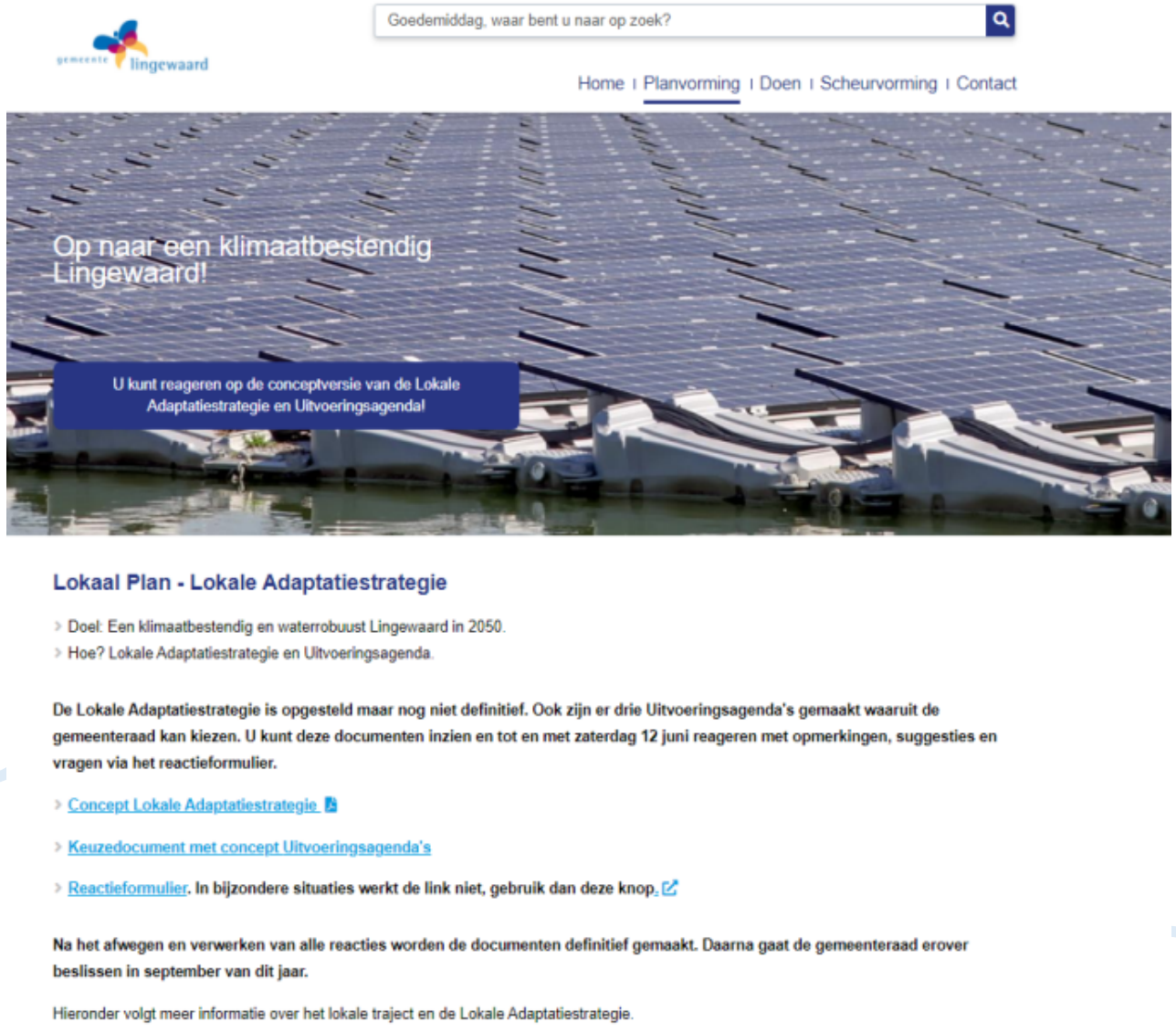
- 270 Ambtelijk uren per jaar t/m 2023
- Dit combineren en in samenhang zien met personele consequenties LAS

- Na 2023 een nieuwe Samenwerkingsagenda

6. Vooruitblik LAS en Uitvoeringsagenda

Waar staan we lokaal

- Stresstest, klimaatgesprekken en enquête afgerond
- Lokale Adaptatie Strategie opgesteld en 3 ambitiescenario's Uitvoeringsagenda (keuze gemeenteraad)
- Consultatieronde t/m 12 juni (klimaatbestendig.lingewaard.nl/lokaal-plan)
- Verwerken reacties
- 9 september Inforonde
- 22 september Politieke Avond
- 30 september Raadsvergadering

Heeft u nog vragen

